

**“HITZARGUNE” KANPAINA 2022 (enpresak,
merkataritza, elkarteak)**

-----O-----

BALANTZEA ETA JUSTIFIKAZIOA

AURKIBIDEA:

1.- SARRERA

2.- HELBURUAK.

3.- EGITASMOAREN OINARRIAK.

- 3.1.- 2021ean bete diren zeregin nagusiak
- 3.2.- Hitzarmenak berriak eta zerbitzu iraunkorra
- 3.3.- Jarduerak nork burutu dituen

4.- BALORAZIO KUANTITATIBOA ETA KUALITATIBOA

5.- KRONOGRAMA.

6.- ERAGILEAK ETA BALIABIDEAK

7.- AURREKONTUA-GASTUAK

Eranskinak:

- 1. **eranskina.**- Artez enpresaren memoria-2022.
- 2. **eranskina.**- “BETIKOA. GERTUKOA. Eskatu euskaraz, eskaini euskaraz” (gutuna merkatariei, dinamizazioa eta euskarriak).
- 3. **eranskina.**- HITZARGUNE Berripapera.

1.- AURREKARIAK

Aurrekariak aurrekari, 2014an berrikuntza batzuk planteatu ziren “hitzarmengintza” egitasmoan, inkesta orokor baten emaitzak bitarteko. Aipagarriena kanpainaren logoa eta izendapena izan zen, “geure berbie euskeraz”-en ordezt, “HITZARGUNE”, beste hobekuntza askoren artean.

1.1.- Aurrekariak (merkataritza eta enpresa arloa)

1993.ean eratu, orduan hasiera eman eta hiru urteko lehenengo fase batean garatzeko taxutu zen egitasmoari ekin diogu zintzo gaur arte. Beraz, hemeretzi urte bete ditugu merkataritza arloa jorratzen, urteak pasatu ahala lan-sistema bat finkatu eta hobetzea ekarri diguna eta bidean beste esparru batzuetan (enpresetan, elkarteetan) ekiten hasteko eredugarri izan duguna.

2001ean merkataritza arlorakoa bideratuta ikusten genuen neurrian, **enpresa mundua lantzen hastea beharrezko jo genuen**, hurrengo urteetarako esparru horrekiko jokabideak finkatu asmoz. Bidea errazago egin zaigu enpresa munduan, arestian esan bezala merkataritzan urteetan taxutu eta egokitutako erdua izan dugulako.

Aipatu behar merkataritza eta enpresetara zuzendutako kanpainaren segimendu lanarekin lortu nahi dugun helburu nagusia: merkataritza eta enpresetako esparruan jokoan sartzen diren guztiekin harremanak landu eta ahal den neurrian merkatal zirkulu osoa kanpainan integratu, hau da, hornitzaile, saltzaile eta erosleekin (batez ere erakunde publiko, kirol eta kultur elkarte eta ikastetxeekin ditugun loturei probetxua atereaz) harremanak lantzea.

Bestalde, kanpaina honen bitartez, urte bakoitzean aurreikusi egiten da hitzarmenkide berriak erakartzea, sinatu bakoien artean ereduizkoak hautatu eta harreman zuzena landuz. Gero ere, zerbitzua eskaintzerakoan, harreman pertsonala da kanpainaren zutabe nagusi.

- 2014an egindako kanpainaren ondorioz 50 bat saltoki berri erakarri genituen hurrengo bi urteetan. Horrek, areagotu egin zuen bisitaldia eta jarraipenerako lana.
- 2017an esparru berezietan egindako kanpaina bereziekin 26 berri (6 ileapaindegi, 20 ostalaritzakoak).

1.2.- Aurrekariak (elkarteen arloa)

Elkarteei begirako hitzarmengintzaren nondik-norakoak argitzeko, Gernika-Lumoko Udalak 2003ko apirilaren 30ean onartu zuen Plan Estrategikoaren atarira jo behar dugu zuzen. Hagatik, hona hemen, literalki, **udalak 2002an burutu zuen diagnostikoan jasotzen zena:**

Bestalde, interesgarria deritzogu **Ainoa Etxebarria Andreak 2001ean egindako diagnostiko-lan erraldoiaren (Euskararen presentzia eta ausentzia Gernika-Lumon) emaitza batzuk** hemen islatzea, kultura, aisia eta kirol esparruei dagokienean batik bat:

“Euskaldun portzentajeen batz bestekoak kultura / aisia elkarteetan (%)”

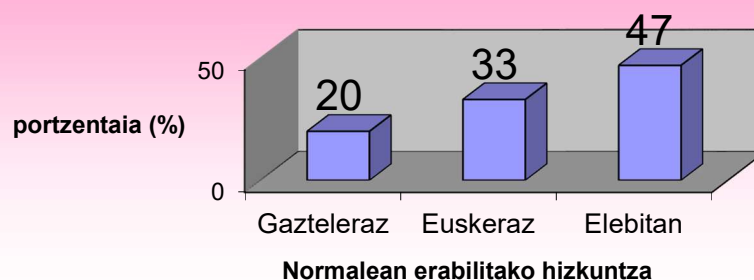
Adin taldeak	Euskaldunak % (batezbestekoa)
HAURRAK	%93
GAZTEAK	%88
HELDUAK	%84
ADINEKOAK	%90

Iturria: Ainoa Etxebarria jasoa (2001)

* Behin-behineko datuak eta hurbilketak.

Parte hartzaile guztiak, taldekideen %100 euskaldunak diren elkarteak kantu, bertso, dantza, musika eta ekologiaren arduratzen direnek osatzen dute. %80tik gora euskaldunak osotuta daudenak irteera, jaialdi, hitzaldi eta abarrek antolatzen dituztenak. Euskaldun portzentajea horretara heltzen ez diren elkarteak irrati saio eta historialaritzaren lantzen dituztenak dira.

Hizkuntza erabilera kultur elkarteetan (%)

Iturria: Ainoa Etxebarria jasoa (2001)

Normalean gaztelera %20an entzungo da eta euskeraz edo elebitan %80 inguruk egiten dute (elkarteak). Baina badu gorabeherarik. Kide edo partaide guztiak euskaldunak direnean, euskera erabiltzeko tendentzia altuagoa da, bai harreman informaletarako, bai prestatutako ekintzetan. Gazteleraekin tartekatzen dituzten ekitaldiak mahai inguru eta antzekoetan hizlaria erdalduna bada. Partaideren bat erdalduna denean gaztelera arako joera gehiago dago, nahiz eta gure ustetan ez da horrenbestera. Hau da, kide guztiak euskaldunak ez direnean euskera eta gaztelera, hizkuntza biak erabiltzen direla dioskute elkarteetako arduradunek eta antzeko proportzioan gainera, erdi eta erdi. Batzutan ahozko harremanak eta ekitaldiak euskerazkoak izan arren, bilera edo idatzizko formuletan gaztelera gailentzen da.

Euskaldun portzentajeen batz bestekoak kirol elkarteetan (%)

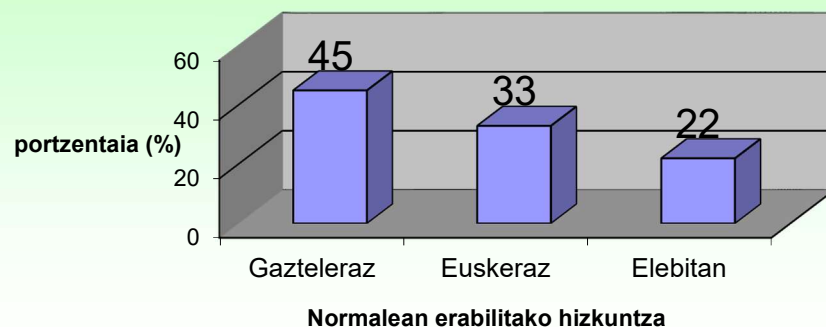
Adin taldeak	Euskaldunak % (batezbestekoa)
HAURRAK	%90
GAZTEAK	%81
HELDUAK	%60
ADINEKOAK	❖

Iturria: Ainoa Etxebarriak jasoa (2001)

* Behin-behineko datuak eta hurbilketa-koak

Haur eta gazteen artean euskaldunen portzentaia altua da. Helduengan, ordea, nahiko baxatzen da. Horrek elkartearen funtzionamenduan eragin nabarmena du, entrenatzaile eta monitore asko erdaldunak direlako. Kirol elkartearen jardura pilota, futbola, saskibaloia, mendi irteera edota auto lasterketekin lotutakoa da, batik bat.

Hizkuntza erabilera kirol elkarteetan (%)

Euskeraz %33tan entzungo ditugu entrenamendu, partidu edo antolatutako ekintzetan. %45 gaztelera eta %22k elebitan. Euskera hutsean edo elebitan egindako erabilera %55ekoa da. Baina datu hauek irakurtzean kontuan izan behar da

batezbesteko orokorrak direla. Ez dakigu zenbat pertsona diren euskera erabiltzen dutenak edo zenbatek egiten duen gazteleraz.”

Horiek guztiak kontuan hartuta, 2004an elkarteei begirako hitzarmengintza jarri genuen abian, “Geure berbie euskeraz” deitura hartu zuena.

2007an guretzat egokipen garrantzitsua gauzatzea erabaki eta egin egin zen, administratiboki eta lan-sistemari zegokionean hobetzeko bidea zekarrena: **banatuta genituen bi egitasmo bateratzea**, hau da, bata Merkataritza/enpresetarako kanpaina eta, bestea, elkarteei begirakoa. 2008an egonkortu egin zen jokabide hori eta egitasmoari jarraipena egitea erraztu digu ordutik ona.

Oinarri nagusia, atal guztietarako (enpresak, merkaritza, elkarteak), **“hitzarmena”** dugu, Gernika-Lumoko Udalarekin agente bakoitzak sinatzen duena. Gero, atal bakoitzak, merkataritza, enpresa edo elkarte arloa izanda, bidezko egokipenak ditu, baina lan-sistema berberari eusten zaio: harreman zuzena (bisitaldiak), zerbitzu iraunkorra,...

Arestian aipatutako 2001eko datuetatik hona, asko aldatu da elkarten esparruan euskararen erabileraren panorama (datuen iturria: Euskara Zerbitzua / Artez enpresaren HINAT neurgailua):

Hitzarmen-kide diren ELKARTE GUZTIAK (ezagutza eta erabileraren bilakaera)

	2001	2006	2012	2016	2019	2022
Ezagutza	%80	%82	%82,33	--	---	
Erabilera	%52,04	%62,58	%68,82 Barru %44,66 / Kanpo %65,00	%66,59	%72,33	%66,80

KULTUR/GAZTE ELKARTEAK ezagutza eta erabileraren bilakaera)

	2001	2006	2012	2016	2019	2022
Ezagutza	%86	%88	%91	---	---	---
Erabilera	%56,50	%72,76	%87,69 Barru %66 / Kanpo %91	%82,26	%88,24	%88,24

ONGIZATE ELKARTEAK (ezagutza eta erabileraren bilakaera)

	2012	2014	2016	2019	2022
Ezagutza	%84	---	---	---	---
Erabilera	%55,73 Barru %26 / Kanpo %47	%51,24	%51,24	%52,36	%52,54

KIROL ELKARTEAK (ezagutza eta erabileraren bilakaera)

	2001 urtea	2006 urtea	2012 urtea	2016 urtea	2019 urtea	2022 urtea
Ezagutza	%78	%80	%79	----	----	----
Erabilera	% 44	% 56,50	%63,05 Barru %42 / Kanpo %57	%66,29	%76,39	%78,53

2.- HELBURUAK

Proiektu hau bat dator 2014-2018 epean indarrean egon zen Euskara Sustatzeko Ekintza Planean aintzat harturiko neurri eta ekintzekin. Orain, 2019-2022 eperako ESEP onartuta, berau eta horren arabera moldatutako 2021eko Kudeaketa Plana izan dugu marko aproposa zehazteko “hitzargune” kanpainarekin bete nahi izan ditugun helburuak (landu diren helburu estrategikoak eta esparruak). Hona hemen:

- **2. Helburu estrategikoa.- Euskararen erabilera:** euskararen aldeko auzogintza eta zerbitzugintza.

Esparrua:

6. Arlo sozio-ekonomikoa

6.1. Euskara planak zabaltzeko babesak eta laguntza ematen jarraitzea eta dirulaguntzen sistema etengabe hobetzea (Toki erakundeak)

6.1.4. Enpresa txiki eta ertainetan planak garatzeko aukerak eskaini eta areagotzea

- 6.1.4.1.- HITZARGUNE hitzarmengintza kanpaina garatu enpresa handi eta ertainetan
- 6.1.4.3.- Bai Euskarari ziurtagiriaren elkarrekin hitzarmena berriztatu elkarlanerako
- 6.1.4.2.- HITZARGUNE hitzarmengintza kanpaina garatu merkataritzan eta ostalaritzan

6.8. Euskara enpresa munduan erabiltzeari prestigioa ematea

6.8.1. Sustapen eta komunikazio ekintzak lantzea (kanpainak, esku-orriak, bisitak, hitzaldiak) hizkuntza kudeaketa egoki batek dakartzan onurak azpimarratzeko eta euskara kalitatearekin, lehiakortasunarekin eta ongi-izatearekin identifikatzeko

- 6.8.1.1.- Banan-banakako elkarrizketak egin merkatari eta ostalariekin paisaia linguistikoak euskararen erabileran duen eraginaz

Esparrua:

7. Aisia eta kirola

7.8. Kirolaren esparruko jardueretan euskararen presentzia eta erabilera sendotzea (Toki erakundeak)

7.8.1. Euskal Autonomia Erkidegoko nahiz lurraldeetako federazioetako jarduna euskalduntzeko plangintza egitea

- 7.8.1.1.- Alkarbideko kirol lan-mahaiaren bidez, kirol federazioetan eragiteko bideak jorratu

7.8.2. Herri edota hirietan kirol-arloan diharduten kolektiboekin lankidetzaprotokoloak bultzatzea, entrenatzaile, begirale, irakasle, prestatzaile, arbitro eta buruzagien hizkuntza-trebakuntza antolatzeke eta kirol-ekintzetan euskararen presentzia bermatzeko uneoro

- 7.8.2.1.- Hitzarmena sinatu herriko Klub eta kirol taldeekin, gabeziak identifikatu eta elkarrekin normalizazioa lantzeko

- Helburu estrategikoa.- Helburu guztietako zehar lerroak.

Esparrua:

14. Sentsibilizazioa eta motibazioa

14.7. Aisia eta kirola (Toki erakundeak)

14.7.1. Aisialdi taldeekiko lankidetzak bultzatzea, euskararen erabileraren normalizazioan ikusten diren gabeziak identifikatu eta elkarrekin garatzeko

- 14.7.1.2.- Hitzarmen sinatu aisialdi taldeekin, euskararen erabileraren normalizazioan ikusten diren gabeziak identifikatu eta elkarrekin jorratzeko

3.- EGITASMOAREN GARAPENA

3.1.- 2022an bete diren zeregin nagusiak:

- **Hizkuntza tailerra (“Zelan idatzi”)** eskaini zaie elkartegintzako hitzarmenkidetara, azken sei urteetan prestatutako materiala oinarri.
- Egindako inkestaren arabera erakarritako **hitzarmenkide berriekin** harremanak sendotu.
- **Hizkuntza aldaketak** eragitea urtean zehar:
 - Hizkuntza aldaketei dagokienez, **merkataritzan 20** hizkuntza aldaketa egin dituzte. Sare sozialetan be gora egin du euskararen erabilerak.
 - **Enpresa txikietan 30 hizkuntza aldaketa** egin dira.
 - **Elkarteetan guztira 11** hizkuntza aldaketa lortu dira.
 - **Kirola: 6 hizkuntza aldaketa** egon dira. Gehienek kasuan sare sozialetan eta prentsan euskararen erabilera nabarmen areagotu da. Baita bazkideekiko idatzizko komunikazioan ere.
 - **Kultura:** ez da hizkuntza aldaketarik egon
 - **Ongizatea eta besteak:** ez da hizkuntza aldaketarik egon
- **Egindako itzulpenak eta zuzenketak:**
 - Denda eta ostalariei 270 errotulu eta itzulpen egin zaizkie.
 - Enpresa txikiei itzulpenak eta zuzenketak: 100.000 hitz baino gehiago (tartean RK Informatika enpresak TicketBAI-ra egokitutako software berezia euskaraz erabiltzeko testu guztiak eurak eskatutako formatu informatiko berezian, 50 pantailatik gora itzuli ditugu).
 - Elkarrekin itzulpenak eta zuzenketak: 20.000 hitz baino gehiago egin zaizkie (bereziki Gernika Gogoratuz, KESB, GRT, Kosnoaga Igeriketa elkarteak).
- **Aldizkaria (berripapera) argitaratu**, urtean zehar ale bat.
- **Administrazioarekin** hitzarmenkideek mantentzen dituzten harremanetan euskararen erabilera areagotzeko konpromisoak finkatu, bisitaldiak eginda (Udalarekin, Aldundiarekin, Eusko Jaurlaritzarekin, INEM-Gizarte Segurantzarekin).
- **Begiraletza landu** (kanpainak gizarte eragileengan duen eragina neurtzeko inkesta): gizarte esparru desberdinetako 12 erakunderen bitartez burutu da.
- **Kontseiluarekin eta Zirutagiriaren elkartearekin hitzarmenak** berretsi 2020rako eta bidezko sustapen lana egin.

- **Komunikazio eta marketin plana.-** Komunikazio planaren helburu nagusia planaren inguruko sektoreko agente eta eragileei informazioa etengabe helaraztea da. Era berean, normalizaziorako zerbitzu-eskaintza entitateen esku jartzea ere lortu nahi izan da urteko komunikazio planarekin. Lehenago aipatu dugun bezala, komunikazio eta marketin kanpaina irudi eta estilo berri baten inguruan antolatu nahi izan da eta 2014an finkatu ziren oinarriak horretarako.
- **Komunikazio jarraitua.-** Urteko komunikazio ekintza jakinez gain, kanpainen parte hartu duten establezimenduekin komunikazio jarraitua bideratu da. Horretarako baliabide aproposa izan da Facebook, oso hedatua dagoelako.

Facebookeko kontua

Gaur egun sare sozialen artean erabiliena den Facebooken lekua eduki du planak. Honen bidez, komunikazio jarraitua bideratu da. Bertan jaso dira: azken berriak, mezuak, hitzorduak eta argazkiak. Parte hartu duten entitate guztiei Facebooken euskararen sustapenerako planaren lagun egiteko gonbidapena bidali zaie. Kontu honi esker elkarrizketa etengabea izan da, eta aldi berean urtean egin diren komunikazio ekintzak hedatzeko ere euskarri aproposa izan da.

Posta elektronikoa eta telefonoa

Facebook oihartzun handiko baliabidea izan arren, profil jakin batekoek ez dute erabiltzeko ohiturarik, beraz ohiko bideak eskaini dizkiegu erabiltzaile horiei; posta elektronikoa izan da harremanetarako bide nagusia. Komunikazio ekintzen berri emateko bai bestelako iradokizun, ekarpen edo antzekoetarako erabiltzeko proposak izan dira posta elektronikoa eta telefonoa.

- **Sustapen plana.-** Sustapen jardueren helburu nagusiak: planeo partaidetza bultzatzea, herritarrek euskararen inguruan sentsibilizatzea, eta euskararen erabileran eragitea da. Era berean, normalkuntzarako zerbitzu-eskaintza herriko establezimendu, elkarte eta enpresen esku jartzea ere lortu nahi izan da sustapen planarekin. Sustapen planean bost ekintza nagusi jaso dira:
 - Sustapen kanpaina
 - Telefono mugikorretarako aplikazioa: erosketak egiteko
 - Aritu: hizkuntza portaerak
 - Berripapera eta aldizkari elektronikoa
 - Oizmendi telebistan noizean behin saio bat antolatu. Merkatari, enpresari eta elkarteetako kideekin.

- **“BETIKOA. GERTUKOA. Euskaraz eskatu, euskaraz eskaini”** kanpaina burutu HPS-ren koordinaziopean, EAE-ko hainbat udal erakundeekin batera.
- **Beste batzuk:**
 - Aldundiaren ardurapean burutzen ari den **“BIKEE” (Bizkaian Kirola Ere Euskaraz)** kanpaina oinarri, esperientzia pilotua egin da Gernika-Lumon (Rugby taldearekin hain zuzen) eta hori baliatuko dugu kirol elkarte garrantzitsunetarako zabaltzeko.
 - **Horrez gain**, Artez enpresak egokitutako **“JOKATU”** metodologian oinarriturik, kirol elkarteekin tailerrak egin dira, hizkuntza ohituretan eragiteko. Partaidetza oso positiboa izan da.
 - **Kultur eta aisi elkarteko kideekin azken urteetan eratutako bi kontraste taldeekin jarraitu da**, kanpainako sarea hedatu eta finkatzeko eta hitzarmengintza kanpainako beste ataletakoekin harremanak normalizatzeari begira. Euskaraz funtzionatzeko **“beharrizana”** sortu behar da.

3.2.- Jarduerak nork burutu dituen:

- **Euskara Zerbitzuak bere bizkar burutu dituenak:**
 - Elkarrekin/Erakundeekin harremanak izan eta hitzarmena sinatzeko proposamenak landu.
 - Motibazioa eta urteko helburuak landu hitzarmenak berri bakoitzarekin..
 - Bai Euskarari ziurtagiriaren elkarrekin eta Kontseiluarekin hitzarmenak taxutu eta hitzarmengintzarekin uztartu (ziurtagirien sustapena,...).
 - Zerbitzu iraunkorrerako eskaerei erantzun eta, behar denean, zerbitzu iraunkorrerako adjudikazioduna den Artez enpresarekin zubi lana egin.
 - Enpresetako Euskara Planetarako lehenengo urratsak bideratu eta urteko diru laguntzak esleitu. (ikus 2. eranskina).
 - Koordinazio batzarrak eratu eta kanpainaren betetze-mailaren segimendua egin.

- Urtean zehar burutu den “BIKEE” kanpainaren dinamikarekin uztartu hitzarmengintza (kirol federazioei lotutako Alkarbideko lan-mahaiaren dinamizazioa barru).
- Gauzaturiko lanei buruzko txostenak egokitu.
- “BETIKOA. GERTUKOA. Euskaraz eskatu, euskaraz eskaini” kanpainaren dinamizazioa eta burutzapena (eragileekin batzarrak, euskarriak prestatu, ekintzak antolatu,...).
- **Artez enpresak burutu dituenak**.- Adjudikaziodunaren bitartez eta Euskara Zerbitzuaren koordinaziopean bete direnak:
 - Hitzarmenkide berri bakoitzari buruzko hizkuntza egoeraren diagnostikoa egin, beharrianak neurtu, Diagnostikoaren arabera hitzarmena egokitu eta baliabideak eskaini.
 - Hitzarmenkide guztiei urtean zehar bi sasoi berezitan (maiatza-ekaina eta azaroa-abendua) bisitaldiak egin, urtean zehar izan diren ohiko harremanetatik aparte.
 - Hitzarmena sinatu dutenei zerbitzu iraunkorra eskaini (itzulpenak, errotulu edo kartel bereziak, hizkuntza aholkularitza, hiztegi elektronikoak, agiri-ereduak, agiriak.net, ikasare.net).
 - HINAT neurgailurako datuak jaso eta prozesatu (txostena osatu).
 - Kanpainaren begiraletzarako inkesta egin, hausnartu eta txostena osatu.
 - Kirol elkarteetan inkesta burutu eta kontraste taldeak eratu (JOKATU). Kultur eta aisi elkarten atalean ere kontraste taldeak antolatu.
 - Komunikazio planarekin komunikazio iraunkorrarekin loturiko lanak bete.
 - Lan guztiei buruzko txostenak egokitu eta Euskara Zerbitzuarekin ohiko koordinazio bilkurak egin bi hilabeterik behin.

4.- BALORAZIO KUANTITATIBOA ETA KUALITATIBOA

Balorazio kuantitatiboa (enpresak)

ENPRESA TXIKIAK (hitzarmenkide kopuruaren bilakaera)

Urtea	Egozan enpresak	Zarratu diranak	Kanpoan geratutakoak	Sartutako barriak	Guztira amaieran
2001	-	-	-	7	7
2002	7	-	-	2	9
2003	9	-	-	2	11
2004	11	-	-	11	22
2005	22	-	-	4	25
2006	25	1	-	6	30
2007	30	1	-	3	32
2008	32	-	-	4	36
2009	36	-	-	11	47
2010	47	-	-	2	49
2011	49	2	-	1	48
2012	48	-	-	-	48
2013	48	1	-	-	47
2014	47	-	-	-	48
2015	48	-	-	4	52
2016	52	-	1	-	51
2017	51	0	0	0	51
2018	51	0	0	0	54
2019	54	5	-	1	51
2020	51	-	-	1	52
2021	52	0	-	4	56
2022	56	2	-	2	56

- ✓ Itzulpenak eta zuzenketak (100.000 hitz baino gehiago)
- ✓ Hizkuntza aldaketak: 30

Kontuan hartu behar da merkataritza eta enpresa arloetako xede taldea, gorenetik jota, 1.300 ingurukoa dela, Jarduera Ekonomikoen Gainerako Zergaren epigrafe guztietan agertzen direnak batuta (enpresa, merkataritza mota guztiak, profesionalak, autonomoak,...) eta aintzat hartuta autonomo edo enpresa bera ere epigrafe desberdinetan jaso daitekeela. Beraz, xede taldearen estimazioa (enpresak gehi merkataritza) gutxi gora-beherakoa dugu: hitzarmenkide ditugu 235 (xede taldearen %18,08).

Aipatu behar da hitzarmenkideen artean esparru bakoitzeko ereduak eta garrantzitsuenak daudela (langile kopuruagatik, herrian duten eraginagatik,...).

Balorazio kualitatiboa (enpresak)

Zerbitzuaren adjudikazioduna den Artez enpresaren Hinat neurgailua erabiltzen da bi urterik behin emaitzak argitzeko:

	2006	2008	2011ko abendua	2014ko abendua	2016ko abendua	2018 abendua	2020 abendua	2021 abendua	2022 abendua
Enpresetan erabilera	%49,88	%58,69	%55,76	%57,03	%62,26	%63,16	64,30	64,30	65,54

Beste adierazle batzuk	2005	2006	2008	2009	2011	2016	2020
Erabilera planak enpresetan	1	2	4	5	6	4	4

Ondorioak:

1.- Enpresa munduan emaitzak oso onak lortu ziren denbora gutxitan (2001etik 2011ra bitartean). 2001etik hona hitzarmenkide ditugun enpresa kopurua gehituz joan da urtetik urtera eta fideltasun/seriotasun handia erakusten dute. Erabilerak ere azkarrago egin izan du gora, baina azken urteetan apaldu egin da goranzko joera hori.

2.- Euskararen erabilera dela-eta, goranzko joera dago orokorrean. Enpresa munduan izandako aurrera pausuak askoz gehiago izan dira urteetan zehar, baina azken bolada honetan alderantzizkoa gertatu dela igarri dugu; merkataritzan/ostalaritzan izan delako astindua.

Aurrera begirako proposamena (enpresak)

Enpresa esparruan/lan munduan ekiteko bideari eutsi beharko diogu zintzo, bera delako hitzarmengintzaren bidez lorpenik handienak dituen. Hitzarmenak sinatzeaz gain, ereduzko enpresetan Erabilera Planak txertatzearekin jarraituko da, zoritxarreko krisiari aurre eginda.

Aipatzekoa da Eusko Jaurlaritzak eta Bizkaiko Foru Aldundiak enpresetako Erabilera planetarako azken urteetan egin dituzten deialdietan gure udalerriko enpresa kopuru esanguratsua islatzen dela (4 enpresa ertain gehi Maier), arlo horretan egiten den ahaleginaren seinale.

Hitzarmena sinatzeak zerbitzu pertsonala eskaintzea dakar, aholkularitza zerbitzu pribatu batek emango lukeen gisara. Zerbitzuak/pausuak:

- Enpresaren diagnosia (hizkuntza paisaia, gaitasuna, baliabideak,...)
- Egoeraren arabera, hitzarmenean helburuak adostu urte bakoitzeko.
- Itzulpen zerbitzua eskaini.

- Aldi baterako kartel eta errotuluak doan egokitu.
- Kartel ereduak doan eskaini.
- Euskarazko euskarri informatikoen informazioa eskaini eta arruntenak doan egokitu.
- Enpresaren tamainaren arabera, bigarren urterako Erabilera Plana moldatzea proposatu (Euskara Zerbitzuak egiten du lehenengoz Erabilera Plan hori eta aurrerantzean Artez enpresaren zerbitzua euren kabuz hartzea daukate garapenerako. Artez enpresa bera arduratzen da Jaurlaritzako eta Aldundiko diru laguntza deialdien kontuekin eta Udalak ere haiek emandakoaren arabera esleitzen ditu laguntzak).

Balorazio kuantitatiboa (merkataritza)

Hitzarmena sinatuta daukaten denda eta ostalariak (189), enpresa txiki (52) eta elkarteekin (59) elkarlanerako tresna dugu “Hitzargune” kanpaina.

DENDAK

Urtea	Egozan dendak	Zarratu diranak	Kanpoan geratutakoak	Sartutako barriak	Guztira amaieran
2001	76	-	-2	10	84
2002	80	-	-6	5	79
2003	64	-	14	20	98
2004	98	5	2	9	100
2005	100	2	2	12	108
2006	108	7	-	15	116
2007	116	5	-	9	120
2008	120	2	2	4	120
2009	120	2	-	9	127
2010	127	1	-	5	131
2011	131	1	-	7	137
2012	137	1	-	4	140
2013	140	3	-	9	146
2014	161	3	-	27	185
2015	185	17	-	3	171
2016	170	3	-	17	184
2017	184	6	-	28	206
2018	206	0	-	2	208
2019	208	13	1	2	196
2020	196	7	-	-	189
2021	189	8	-	2	183
2022	183	6	-	2	179

✓ Itzulpenak eta errotuluak (270)

✓ Hizkuntza aldaketak: 20

Kontuan hartu behar da merkataritza eta enpresa arloetako xede taldea, gorenetik jota, 1.300 ingurukoa dela, Jarduera Ekonomikoen Gaineko Zergaren epigrafe guztietan agertzen direnak batuta (enpresa, merkataritza mota guztiak, profesionalak, autonomoak,...) eta aintzat hartuta autonomo edo enpresa bera ere epigrafe desberdinetan jaso daitekeela. Beraz, xede taldearen estimazioa (enpresak gehi merkataritza) gutxi gora-beherakoa dugu: hitzarmenkide ditugu 235 (xede taldearen %18,08).

Aipatu behar da hitzarmenkideen artean esparru bakoitzeko ereduak eta garrantzitsuenak daudela (langile kopuruagatik, herrian duten eraginagatik,...).

Poztekoa: 2011koarekin alderatuta, hizkuntza aldaketak ia hirukoiztu egin dira merkataritza esparruan.

Balorazio kualitatiboa (merkataritza)

Zerbitzuaren adjudikazioduna den Artez enpresaren Hinat neurgailua erabiltzen da. Datuen irakurketa egiteko, kontuan hartu behar da 2006an 117 merkataritza/ostalaritza zirela hitzarmenkide eta 2016an, osteratuta, 184. Beraz, erabileraren datuak hitzarmenkideenak izanik, erlatiboak dira eta hitzarmenkide kopuruaren arabera hausnartu behar dira. Gainera, 2004an dendak eta enpresak batera neurtu ziren (ordutik aurrera neurtzea desberdinak egin dira arlo bakoitzean).

	1993	2004	2006	2011	2014	2018	2020	2021	2022
Merkat/ostal (hitzargukoak)	%38,35 58 kide	%53,99 100 kide	%66,23 116 kide	%66,92 131 kide	%65,97 185 kide	%69,75 206 kide	%67,47 189 kide	%66,72 193 kide	%66,80

Beste adierazle batzuk	2005	2006	2007	2008	2009	2011
Eskaintako euskarri informatikoak	3	3	3	3	3	3
Lan poltsetan dendarirako izena eman duten euskaldunak	-	-	-	11	-	-
Lan poltsetan tabernarirako izena eman duten euskaldunak	-	-	-	9	-	-
Euskara hutsean + eleberaz aurkeztutako fakturak udaletxean	-	-	%20	-	-	%34,72

Ondorioak:

1.- Merkataritzan gora-behera gehiago dira enpresetan baino (azken fasean garbiketa lan bat egin ondoren, 179 hitzarmenkide daude merkataritzan) eta zailagoa

egiten izan da aurrera jotzea urteetan zehar, baina azken urteetan merkataritzan astindua egon da eta erabileran eta ezagutzan gora egin du nabarmen.

2.- Erabilera parekatu egin da merkataritzan eta enpresetan urteak joan ahala. Kasu bietan kaleko erabilera (2016an %49) ere gaintu egiten da. Nabarmendu egin behar da azken zazpi urteetan 47 denda eta taberna berri sartu direla eta gora egin duela indizeak nabarmen. Arrazoia, belaunaldi berriak sektoreaz jabetzen ari direla? Beti ere kontuan hartu behar da datu hauek hitzarmenak direla, ez herriko merkataritza eta enpresa esparru osoarenak.

Aurrera begirako proposamena (merkataritza)

Hartutako bideari jarraituko zaio, hau da, borondatez Euskara Zerbitzuarekin lan egin nahi duten merkatariekin hitzarmena sinatu eta zerbitzu pertsonala eskaini, aholkularitza zerbitzu pribatu batek emango lukeen gisara. Zerbitzuak/pausuak:

- Saltokiaren/tabernaren diagnosia (hizkuntza paisaia, gaitasuna, baliabidea,...)
- Egoeraren arabera, hitzarmenean helburuak adostu urte bakoitzeko.
- Itzulpen zerbitzua eskaini.
- Aldi baterako kartel eta errotuluak doan egokitu.
- Kartel ereduak doan eskaini (merkealdikoak, eskaintza berezikoak,...).
- Euskarazko euskarri informatikoen informazioa eskaini eta arruntenak doan egokitu.

Balorazio kuantitatiboa (elkartek)

Hitzarmena sinatuta daukaten 59 elkarteekin elkarlanerako tresna dugu “Geure berbie euskeraz” Hitzarmengintza kanpaina. Sinatu ez duten edo erantzun ez duten elkarten artean badaude batzuk altan daudenak baina funtzionamendurik ez dutenak.

ELKARTEAK

Urtea	Sinatu daben taldeak	Sinatu ez dabenak	Desagertutakoak	Erantzun barik edo falta direnak
2004	37	6	3	26
2005	49	8	-	18
2006	51	-	-	24
2007	57	-	-	18
2010	57	-	-	18
2011	58	-	-	17
2012	59	-	-	16
2019	59	-	-	59
2020	59	-	-	59
2021	59	-	-	59
2022	59	-	-	59

- Elkarteei itzulpenak eta zuzenketak: 20.000 hitz baino gehiago egin jakez (bereziki Gernika Gogoratuz, KESB, GRT, Kosnoaga Igeriketa elkarteak).
- **Elkarteeen guztira 11 hizkuntza aldaketa lortu dira:**
 - Kirola: **6 hizkuntza aldaketa** egon dira. Gehien kasuan sare sozialetan eta prentsan euskararen erabilera nabarmen areagotu da. Baita bazkideekiko idatzizko komunikazioan ere.
 - Kultura: ez da hizkuntza aldaketarik egon.
 - Ongizatea eta besteak: ez da hizkuntza aldaketarik egon

Nabaria da elkarteen atalean izandako lorpena: 76tik 59 ditugu hitzarmen-kide, xede taldearen %77,33.

Tartea eman behar kasu honetan JOKATU kanpainaren arrakastari, tailerretan kirol talderik garrantzitsuenak parte hartu dutelako: Gernika Futbol Taldea, Saski Baloi Elkartea, Arkupe Pelota Elkartea, Rugby Taldea, Atletismo Elkartea.

Balorazio kualitatiboa (elkartek)

Zerbitzuaren adjudikazioduna den Artez enpresaren Hinat neurgailua erabili izan da urte desberdinetan erabilera neurtzeko. Bilakaera ere ikus daiteke jarraiko koadroan (kontuan hartu behar da neurketak ez direla esparrukoak, baizik eta hitzarmen-kide diren enak. Dena dela, esparruan bizi dugun egoeratzat har daiteke, hitzarmen-kide dugulako %77,33a eta barru daudelako garrantzitsuenak:

Hitzarmen-kide diren ELKARTE GUZTIAK (ezagutza eta erabileraren bilakaera)

	2001	2006	2012	2016	2019	2022
Ezagutza	%80	%82	%82,33	--	---	
Erabilera	%52,04	%62,58	%68,82 Barru %44,66 / Kanpo %65,00	%66,59	%72,33	%66,80

KULTUR/GAZTE ELKARTEAK ezagutza eta erabileraren bilakaera)

	2001	2006	2012	2016	2019	2022
Ezagutza	%86	%88	%91	---	---	---
Erabilera	% 56,50	% 72,76	% 87,69 Barru %66 / Kanpo %91	%82,26	%88,24	%88,24

ONGIZATE ELKARTEAK (ezagutza eta erabileraren bilakaera)

	2012	2014	2016	2019	2022
Ezagutza	%84	---	---	---	---
Erabilera	% 55,73 Barru %26 / Kanpo %47	%51,24	%51,24	%52,36	%52,54

KIROL ELKARTEAK (ezagutza eta erabileraren bilakaera)

	2001 urtea	2006 urtea	2012 urtea	2016 urtea	2019 urtea	2022 urtea
Ezagutza	%78	%80	%79	----	----	----
Erabilera	% 44	% 56,50	%63,05 Barru %42 / Kanpo %57	%66,29	%76,39	%78,53

Ondorioak:

1.- 2022ko datu orokorreari dagokienean, kontuan hartzekoa da **kirol elkarten datua** (erabilera %78,53) 2001eko datua baino 34 puntu gehiago. **Poztekoa**, zeren elkarten erabilera orokorrarekiko aldea, eta batik bat kultur elkartenarekikoa, asko murriztu da. Igoerarik nabarmenena izan duen Hitzarguneko atala dugu eta, gure ustez, esparru horretan egindako ahalegin bereziaren ondorio. Azken bolada honetan onerako aldaketa askotxo izan dira elkarte garrantzitsuenetan eta horrek eragina izan duela bistan dago (elkarteburu aldaketak izan direnean belaunaldi berrietako gazte gaituak jarri dituzte arduradun, entrenatzaileak eurak eta entrenatzaileen koordinatzaile postuak aldatu direnean ere euskaldun peto inplikatuak jarri dituzte elkarteetan,...).

2.- **Kanpora begirako erabilera oso altua da kirol esparruan.** Ezagutza datuarekin alderatuta, erabilera altua da, kaleko erabilera ere gaintutuz (kalekoa 2021eko neurketan %44,8). Zer egin asko dago oraindik kirol esparruan, eurentan herritarren partaidetza ugariagoa delako kultur elkarteetan baino eta, ondorioz, eraginkorragoak ditugu kirol erakundeak gaur egun hizkuntza ohiturak finkatzerakoan.

3.- **Kultur Elkarteetan euskararen erabilerak bilakaera oso positiboa izan du 2014ra arte (%81,78)**, kirol Elkarteena baino bilakaera positibo bizkorragoa; urte batzuetan, baina, egonkortu egin da erabilera eta azken bolada honetan egin du berriro gorantza (2022an %88,24). Dena dela, erreferente sendoa dugu kulturgintza euskararen erabilera areagotzeko eta dudarik barik esan dezakegu kultur elkarteetan biltzen ohi diren herritarrak euskaldunak direla batik bat.

4.- **Ongizate arloko elkarteak dira erabileran baxuen daudenak (%52,54)** nahiz eta ezagutza altua izan. Nabaria da barruko erabileraren datu motela eta kanpokoa ere baxua izatea besteekin alderatuta. Arrazoietakoa bat da esparru horrekin dutela lotura kanpotik etorritako herritarrek eta ongizate arloko elkarten jardura ere euren begirakoa izatea neurri handi batean.

Aurrera begirako proposamena (elkarteak)

Hartutako bideari jarraituko zaio, hau da, borondatez Euskara Zerbitzuarekin lan egin nahi duten elkarteekin hitzarmena sinatu eta zerbitzu pertsonala eskaini, aholkularitza zerbitzu pribatu batek emango lukeen gisara. Zerbitzuak/pausuak:

- Elkartearen diagnosia (hizkuntza paisaia, gaitasuna, baliabidea,...)
- Egoeraren arabera, hitzarmenean helburuak adostu urte bakoitzeko.
- Itzulpen zerbitzua eskaini.
- Idazti ereduak egokitu.
- Kartel ereduak doan eskaini.
- Euskarazko euskarri informatikoen informazioa eskaini eta arruntenak doan egokitu.
- Kontraste taldeetan parte hartzeko gonbitea egin (batik bat kirol elkarteekin lantzen da, asertibitatea landu eta aurreiritziak baztertzea helburu).

Ahalegin berezia egin beharko da ongizate eta kirol arloko elkarteei begira.

5.- KRONOGRAMA

Urtarrila	● Komunikazio Plana finkatu / Kom. Iraunkorrerako ere ● Merkataritza eta ostalaritzako merkealdiko deiak ● Koordinazioa (Udala-Artez) ● Begiraletza ● Foroa / Bloga ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua
Otsaila	● Astelehenetako merkatu plazako hitzarmen kanpaina ● Koordinazio bilera (Udala- Euskaingintza- Kontseilua) ● Kirol lan-mahaia (Alkarbide) / jarraipena ● Prentsa artikulua ● Foroa / Bloga ● Alkarbideko lan mahaian parte hartu ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua
Martxoa	● Merkataritza+bezero lan-mahaia eratu ● Sektorekako lan-mahaia eratu ● Enpresa txikietako bisitak ● Kultur eta Aisi elkarteekin kontraste taldeak ● Prentsa artikulua ● Foroa / Bloga ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua
Apirila	● Enpresa txikietako bisitak ● Elkarteetako jarraipenak ● Kirol elkarteetako kontraste taldeak ● Foroa / Bloga ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua
Maiatza	● Merkataritza eta Ostalaritzako bisitak

	● Koordinazio bilera (Udala-Artez) ● Foroa / Bloga ● Alkarbideko lana mahaian parte hartu ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua
Ekaina	● Enpresa txikietako bisitak ● Elkarreentako jarraipenak ● Prentsa artikulua ● Berripapera (20. alea) ● Foroa / Bloga ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua
Uztaila	● Urte erdiko balantzea ● Koordinazioa (Udala-Artez) ● Prentsa artikulua: sustapen jardueren informazioa ● Motibazio kanpaina ● Foroa / Bloga ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua
Abuztua	● Astelehenetako Merkatu plazako bisitak (jarraipenak) ● Prentsa artikulua ● Foroa / Bloga ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua
Iraila	● Merkataritza eta ostalaritzako bisitak ● Enpresa txikietako bisitak ● Koordinazioa (Udala-Artez) ● Ziurtagiria zabaldu (Udala-Euskaalgintza-Kontseilua) ● Prentsa artikulua ● Alkarbideko lan mahaia / Kaishop kanpaina antolatu ● Foroa / Bloga ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua

Urria	● Ostalaritzako mahai zapiak (kanpaina puntuala) ● Enpresa txikietako bisitak ● Elkarreetako bisitak ● Kultur eta Aisi elkarreetekin kontraste taldeak ● Ziurtagiria zabaldu (Udala-Euskaalgintza-Kontseilua) ● Foroa / Bloga ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua
Azaroa	● Aldizkaria ● Kirol elkarreetako kontraste taldeak ● Hizkuntza tailerra ● Koordinazioa (Udala-Artez) ● Begiraletza ● Foroa / Bloga ● Hizkuntza aholkularitza ● “Betikoa. Gertukoa. Euskaraz eskatu, euskaraz erosi” kanpaina burutu ● Itzulpen zerbitzua
Abendua	● Merkataritza: merkealdira aurreko deiak ● Enpresa txikietako bisitak ● Elkarreetako bisitak ● Abixadan ● Ziurtagiria banatu (Udala-Euskaalgintza-Kontseilua) ● Foroa / Bloga ● Enpresetako Euskara Planetarako diru laguntzak esleitu ● “Betiko. Gertukoa,...” kanpainaren amaiera ekitaldia ● Hizkuntza aholkularitza ● Itzulpen zerbitzua

6.- ERAGILEAK ETA BALIABIDEAK

Eragileak:

- Euskara Zerbitzua: kanpainaren antolaketa, koordinazioa, harreman zuzenak, dinamizazioa eta zabalkundea.
- Kultur Etxea: azpiegitura kanpainaren jardueretarako.
- Artez enpresa (aholkularitza eta laguntza teknikoa).
- Urdaibai Rugby Eskola, kanpaina berezietarako begiraletza.
- Gizarte Erakundeen Kontseilua (hitzarmena bitarteko, Euskara Zerbitzuarekin elkarlanean): merkataritza eta enpresetarako ekintzak.
- Ziurtagiriaren elkarte (Bai euskarari ziurtagiriaren sustapenerako)
- Euskalgintzako eragileak (Busturialdean euskaraz bizi Elkartea,..., Kontseiluaren urteko ekintzak dinamizatzen laguntzeko)
- Gernika Merkatarikari elkarteak: hitzarmenaren bidez, bazkideekiko zubiak jorratu.
- Alkarbideko arlo sozioekonomikoari buruzko lan mahaia, lurralde mailako kanpaina moldatu eta burutzeko.
- HPS, "Betikoa.Gertukoa" kanpainari dagokion koordinaziorako.

Giza baliabideak:

- Euskara Zerbitzua: HNT teknikaria eta euskara dinamizatzailea.
- Artez enpresa (aholkularitza zerbitzuaren adjudikazioduna): koordinaziorako teknikaria, itzulpen zerbitzua eta kanpainako arduretarako teknikaria.
- Urdaibai Rugby Eskolako 3 begirale kanpaina berezietarako.
- Merkatarikari elkarteak: merkataritzako teknikaria
- Alkarbideko lan mahaiko koordinatzailea.

Diru baliabideak.- Euskara Arloak 2021eko udal aurrekontuan izan dituenak.

7.- AURREKONTUA - GASTUAK

Gastuak

Zerbitzu-kontratazioa (2021eko urriaren 31tik abenduaren 31ra): Artez enpresa: Aholkularitza+prestakuntza $1.381,16 \times 8 = 11.048,00$	11.048,00
Euskara dinamizatzailerak: Kanpainaren dinamizazioa eta koordinazioa	25.165,00
Bai Euskarari Ziurtagiria:	2.380,14
- Ziurtagiriak berriztatzea..... 1.580,14	
- Aholkularitza eta koordinazio lana... 800	
Enpresetako Euskara Planetarako diru-laguntzak	10.000,00
“Betikoa. Gertukoa” kanpainakoak:	2.479,27
- Haurman (panelak)..... 907,50	
- Gaubeca (kartelak, materiala)..... 1.571,77	
Beste gastu batzuk:	2.319,97
- Sysbat (toner)..... 251,70	
- Sysbat toner beltza..... 72,90	
- Sysbat toner beltza..... 73,30	
- Kontseilua (arlo sozioekonomikoa)..... 1.000	
- Kopilaster (plastifikaz / fotokopiak).... 902,07	
GUZTIRA	53.392,38

Diru sarrerak

Bizkaiko Foru Aldundiaren diru laguntza	4.815,09
---	-----------------

Defizita

Gastuak guztira	53.392,38
Diru sarrerak guztira	4.815,09
Defizita guztira	48.577,29

Gernika-Lumon, 2023ko urtarrian.

Iñigo Magunagoikoetxea Agirre
Euskara Arloko Zinegotzia

Bittor Zarrabeitia Bengoa
Hizk. Normalizaziorako Teknikaria

1. eranskina

ARTEZ ENPRESA

2022 URTE AMAIERAKO MEMORIAREN LABURPENA

1. HITZARGUNEKO KIDE KOPURUA

a. MERKATARITZA

rtea	Guztira hasieran	Zarratu diranak	Kanpoa n geratutakoak	Sartuta ko barriak	Guztira amaieran
013	140	1	-	22	161
014	161	3	-	27	185
015	185	17	-	3	171
016	170	3	-	17	184
017	184	6	-	1	206
018	206	0	-	2	208
019	208	13	1	2	196
020	196	7	-	-	189
021	189	8	-	2	183
022	183	6	-	2	179

b. ENPRESA TXIKIAK

rtea	Guztira hasieran	Zarratu diranak	Kanpoan geratutakoak	Sartuta ko barriak	Guztira amaieran
013	48	2	-	0	48
014	48	0	-	0	48

015	48	0	-	4	52
016	52	1	-	0	51
017	51	0	-	0	51
018	51	0	-	3	54
019	54	5	-	1	51
020	51	0	-	1	52
021	52	0		4	56
022	56	2	-	2	56

c. ALKARTEAK

rtea	Guztira hasieran	Zarratu diranak	Kanpoan geratutakoak	Sartuta ko barriak	Guztira amaieran
013	59	-	-	0	59
014	59	-	-	0	59
015	59	-	-	0	59
016	59	-	-	0	59
017	59	-	-	0	59
018	59	-	-	0	59
019	59	-	-	0	59
020	59	-	-	0	59
021	59			0	59
022	59	-	-	0	59

2. MATERIALA ETA ITZULPENAK

Denda eta ostalariei 270 errotulu eta itzulpen egin zaizkie.

Enpresa txikiei itzulpenak eta zuzenketak: 100.000 hitz baino gehiago (tartean RK Informatika enpresak TicketBAI-ra egokitutako software berezia euskaraz erabiltzeko testu guztiak eurak eskatutako formatu informatiko berezian, 50 pantailatik gora itzuli ditugu).

Elkarteei itzulpenak eta zuzenketak: 20.000 hitz baino gehiago egin jakez (bereziki Gernika Gogoratuz, KESB, GRT, Kosnoaga Igeriketa elkarteak).

3. HIZKUNTZA ALDAKETAK

Hizkuntza aldaketei dagokienez, **merkataritza 20** hizkuntza aldaketa egin dituzte. Sare sozialetan be gora egin dau euskararen erabilerak.

Enpresa txikietan 30 hizkuntza aldaketa egin dira.

Elkarteetan guztira 11 hizkuntza aldaketa lortu dira.

Kirola: **6 hizkuntza aldaketa** egon dira. Gehienek kasuan sare sozialetan eta prentsan euskararen erabilera nabarmen areagotu da. Baita bazkideekiko idatzizko komunikazioan ere.

Kultura: ez da hizkuntza alketarik egon

Ongizatea eta besteak: ez da hizkuntza alketarik egon

4. HIZKUNTZA EGOERA

	Hizkuntza egoera		
	2022 hasieran	2022 amaieran	aldea
Merkataritza	%66,72	%66,80	0,08
Enpresa txikiak	%64,30	%65,54	1,24

Elkarteak	2022 hasieran	2022 amaieran	aldea
Kirola	77,60	78,53	0,61
Kultura	88,24	88,24	---
Ongizate arloa	52,54	52,54	---

2. eranskina

BATU EUSKARAREN MAPARA!

Babestu komunitatea. **#GeroaElkarrekinEraikiz**

Bai Euskarari Ziurtagiria duten 22 entitate Gernika-Lumon

1. Aita Villasante Udal Euskaltegia
2. Arrano Kultur Elkartea
3. Arrien Optika
4. Bake Leku-Txokoa
5. Busturialdeko Hedabideak
6. Duka Arropa Denda
7. Ekin Taldea
8. Elai Alai Dantza Taldea
9. Electricidad Argi Ola
10. Eraikuntzarako materialak Izagirre
11. Gernika Garbiketak
12. Gernika Rugby Taldea
13. Gernikako Notaria
14. Gestoria Cor
15. Kopi Laster Fotokopiak
16. Kosnoaga Igeriketa Elkartea
17. Madariaga Hartz Klinika
18. Mª Luisa Lurrin-Denda
19. Seber Altube Ikastola
20. Urrutia Aholkularitza
21. Zaindu Fisioterapia Zentrua
22. Zurich Aseguroak

bai
euskarari

Geroa
elkarrekin
eraikiz
baieuskarari.eus

f t i y r

gernika-lumoko euskara zerbitzua

HITZAR GUNE

GERNIKA LUMO

æk

artez

KOMUNITATEA

Euskaraz lan egiteko eta bizitzeko bidean eredu dira Bai Euskarari Ziurtagiria duten entitateak

Euskara erabiltzeko eta sustatzeko lanean diharduten Euskal Herri osoko enpresek, saltokiek eta era guztietako entitateek osatzen dute Bai Euskarari komunitatea. Zabala eta anitza da komunitatea, eta bada guztiak batzen dituen bereizgarria: Bai Euskarari Ziurtagiria. Alor sozioekonomikoaren espazioak euskaraz betetzeko eragilea da Bai Euskarari Elkartearen xedea eta bide horretan eredu dira komunitatea osatzen duten entitate guztiak.

Gaur egun 1.351 ziurtagiridunek osatzen dute komunitatearen mapa. Batzuk hizkuntzaren integrazio prozesuan aurreraturik daude eta beste batzuek, aldiz, orain hasi dute abentura. Guztion bidelagun izan nahi du Bai Euskarari Elkarteak, erraztasunak, baliabideak eta proiektu berriak eskainiz, zein entitateen urratsak aitortuz eta sarituz. Guztiok elkarlanean euskararen bidea argitzen jarrai dezagun.

Herriz herriko elkartana

Alor sozioekonomikoaren espazioak euskaraz betetzeko bidean behar-beharrezkoa da administrazioarekin elkarlanean aritzea eta Bai Euskarari elkarteak urteak daramatza tokian tokiko zembait administrazioarekin lanean. Horren adibide dira Zarautzen eta Gernika-Lumon azaroan berritu diren hitzarmenak.

Zarauzko udalbatza aretoan ospatu zen azaroaren 29an Bai Euskarari Ziurtagiriaren hitzarmena sinatzeko ekitaldia, Bai Euskarari Elkarteak zuzendaria den Rober Gutiérrez, XabierTxurruka Zarauzko alkatea eta Iruñe Urbieta Euskara zinegotziaren parte hartzearekin. Zarautzen 34 establezimenduk dute Bai Euskarari Ziurtagiria eta orain dela 14 urte abiatu zen Zarauzko Udaleren eta Bai Euskarariaren arteko lankidetzak.

Egun berean, azaroaren 29an egon zen Gernika-Lumon Bai Euskarari Ziurtagiriaren banaketa-ekitaldia, 24 enpresa, saltoki eta entitateek euskaraz lan egiteko eta bizitzeko aukerak sortzen egiten duten lana aitortzeko. Hamabigarren urtea da ekitaldia antolatzen dela Bai Euskarari Elkarteak, Gernika-Lumoko Euskara saila, Busturialdean Euskaraz Bizi elkarteak, Gernikako AEK, Artez Euskara Zerbitzua eta Seber Altube Ikastolaren elkarlanean.

NEURTU ZURE ERAKUNDEAREN HIZKUNTZA EGOERA
6 PAUSOTAN
ZUK ZEUK, AZKAR ETA ERRAZ

BETE ZURE AUTO-DIAGNOSTIKOA

bai euskarari
hizkuntzari.eus
Ziurtagiri bat betetzea osoa gaitasuna

3. eranskina

“BETIKOA, GERTUKOA” KANPAINA (Jaurlaritza HPS)

eskatu euskaraz

eskaini euskaraz

Zuk aukeratzen dozu

Badakizu aukeratzen dozun
berbaren arabera izango
direla zure harremanak?

eskatu
euskaraz
eskaini

euskaraz
eskaini
euskaraz

**Zuk
aukeratzen
dozu**

Badakizu aukeratzen dozun
berbaren arabera izango
direla zure harremanak?

Euskadi, auzolana, bien común

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

4.eranskina

“HITZARGUNE” BERRIPAPERA

HITZAR GUNE

Gernika-Lumoko merkataritza, ostalaritza, elkarte eta enpresak euskaraz

2020
04 zk.

NIK GERNIKAN BONOAK

Gernika-Lumoko Udalak 47.266 merkataritza-bonu sortu ditu, herriko merkataritza eta ostalaritzako kontsumoa sustatzeko. Ekimena Gernikako Merkataritza, Ostalaritza eta Zerbitzu Enpresen Elkartearekin elkarlanari esker sortu da herriko enpresa txiki eta ertainetan kontsumoa suspertzeko.

Bonoak Gernika-Lumoko Turismo Bulegoan eskuratu ahal dira 2020ko ekainaren 1etik abuztuaren 14ra arte (biak barne). Pertsona bakoitzak mota bakoitzeko 2 bono erosi ahal izango ditu gehienez.

Bonoak 2020ko ekainaren 1etik abuztuaren 29ra (biak barne) bitartean erabili ahal dira, atxikitako dendetan* (erakusleihoan kanpainako kartela izango dute). Hala ere, erakunde antolatzaileak epe hori luzatu ahal izango du, beharizanen arabera.

Lau bono mota jarri dira salgai:

GOURMET-BONOA:

5€ lortu, 3€ ordainduta.
Ogitarteko, hanburgesa, pizza edo anoa kontsumitzeko.

MENU-BONOA:

10€ lortu, 7€ ordainduta.
Eguneko menua edo kartakoa ordaintzeko.

PINTXO-BONOA:

15€ lortu, 10€ ordainduta.
10 bonoko taloitegia, pintxoak edo pastelak erosteko (10 pintxo edo pastel).

MERKATARITZA-BONOA:

30€ lortu, 20€ ordainduta.
Erosketak egiteko edo ile-apaindegirako.

*Zerrenda www.gernika-lumo.net eta www.gernikamarket.com webguneetan egongo da ikusgai.

ENTRENAMENDUAK EUSKARAZ ALA GAZTELANIAZ?

2019 urte amaieran, erabilera neurketa bat jarri zen martxan kirol elkarteetan ahozkoan euskararen presentzia zelakoa den jakiteko. Neurketa horretan, jokalaria entrenatzaile eta gurasoen pertzepzioak jaso ziren hizlariak galdetegi baten bitartez adierazitakoa kontuan harturik.

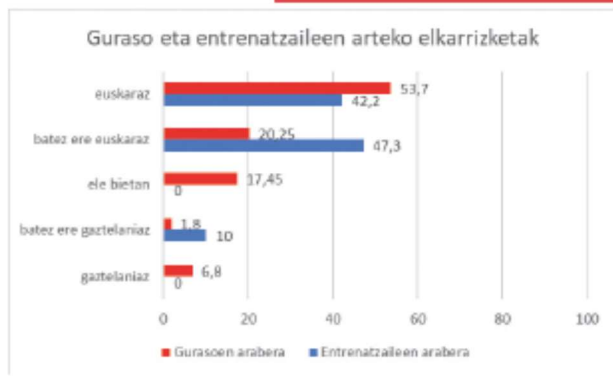
Herriko kirol elkarte guztiek izan zuten ikerketan parte hartzeko aukera eta galdetegiak euskaraz zein gaztelaniaz erantzuteko aukera eman zitzaion. Guztira 200 pertsonak osatu zuten aipatutako galdetegia.

Datu hauek ikusita, aurrerantzean azterketa sakonagoak eta entrenatzaileen hizkuntza kontzientzia jorratzeko praktika jarri da abian. Jokatu online ikastaroaren bidez.

Guraso eta entrenatzaileen arteko elkarriketak

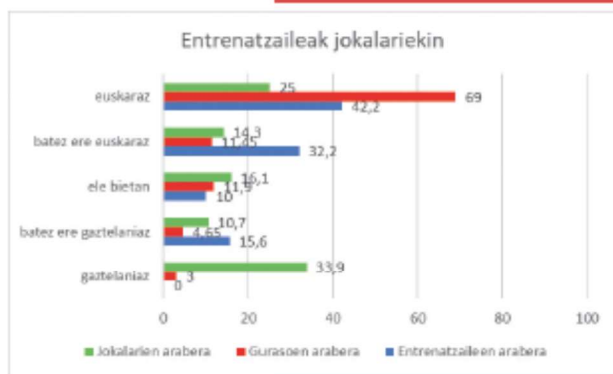
Jasotako datuetan ikusten dugu guraso eta entrenatzaileen artean gehienbat euskarazko elkarriketak izaten dituztela.

Baina entrenatzaileen ikuspuntutik euskararen erabilera gurasoen ikuspuntutik baino %15 altuagoa da.

Entrenatzaileak jokalariekin

Entrenatzaileek jokalariekin erabiltzen duten hizkuntzari dagokionez, jokalarien iritziz gaztelania da nagusi, baina entrenatzaileen arabera, euskara gehiago erabiltzen da euren jardunean. Gurasoen iritzia ere entrenatzaileenetik hurbilago dago jokalarienetik baino.

Jokalariak entrenatzaileekin

Jokalariak entrenatzaileekin komunikatzerakoan, euskararen presentzia gaztelaniarena baino handiago den arren, aipagarria da jokalarien ikuspuntutik gaztelaniaren presentzia entrenatzaileen ikuspuntutik baino altuagoa dela. Pertzepzio desberdina dute hitzun multzo biek.

XABIER ARRIETARI ELKARRIZKETA // NATURELEK ZUREKIN

Gernikan komertzio berri bat zabaldu zuten 2020ko otsailean: Naturelek Zurekin. Enpresa honek estatu guztian egiten du lan eta dagoeneko 13 urte daramatza aholkularitza energetikoa eskaintzen. Gernikako arduraduna den Xabier Arrieta elkarrizketatu dugu honetaz gehiago jakiteko.

1. Naturelek bera, kate bat da, ezta?

Bai, hori da. Espainia guztian zehar daude bulegoak, eta ia 200 komertzial ditu, gainera. Euskal Herri mailan, Bilbon, Sarriko atzealdean, bulego handi bat dago eta Euskal Herri osorako baliagarriak diren hainbat kudeaketa egiten dira bertan. Gernikan, esaterako, Mallukiza Aroztegi panel fotovoltaiko bat jarri genuen duela gutxi. Gure politikari dagokionez bi helburu nagusi ditugu: batetik, energia berriztagarriak sustatzea; eta bestetik, bezeroek fakturak ulertzea eta aholkularitza eskaintzea. Izan ere azken urteotan hainbat enpresa berri sartu dira sektore honetan eta horietako asko eta asko tranpetan dabilta.

2. Sektore honetan euskarak nolako tokia dauka?

Euskarak ez dauka inolako tokirik sektore honetan. Geure artean, ingurune euskaldunean aurkitzen ditudan jende ezberdinarekin ahalegintzen gara euskaraz hitz egiten. Baina sektore honetan oso hiztegi eta kontzeptu teknikoak erabiltzen dira, eta sarritan ez ditugu ezagutzen edo traba egiten gara, eta horregatik gaztelaniara jotzen dugu normalean. Hala ere, esaterako, Iberdrola bezalako enpresa handiek nahi dutenentzat eskuragarri izaten ditu fakturak euskaraz; izan ere, gutxiengo bada ere, badago euskaraz soilik dakien jendea, eta horiei fakturak euskaraz eskaintzen

zaizkie. Bestalde, Fenosa enpresak, nahiz eta euskalduna ez izan, bezeroen onura aintzat hartuta, eskaria eginez gero, fakturak euskaraz ere eskaintzen ditu.

3. Zergatik erabaki zenuten Hitzargunen sartzea?

Alde batetik, ni neu euskalduna naizelako, eta bestetik, Gernikan gaudelako. Gernika gehienbat euskalduna izanik, heldu gehienek euskaraz egiten dute eta hori mantendu eta sustatu egin behar da. Hala ere, Naturelek enpresan gehienbat gaztelaniaz egiten da eta bertako langileek ez dakite euskaraz, hori horrela izanik, enpresak gaztelaraz eskaintzen digu dena eta itzulpenak egitea gure esku egoten da. Baina gure helburu nagusia gehienbat gaztelaniaz dagoen sektore hau euskalduntzea da.

Gure helburu nagusia gehienbat gaztelaniaz dagoen sektore hau euskalduntzea da

4. Nola bizi izan duzue koronabirusa zuen komertzioan?

Gu lankide bi gara eta konfinamendua hasi zenean, biok ibili ginen etxetik lanean modu telematikoan, baina orain administrazioaz arduratzen den lankidea bulegora joaten da goizetan 3-4 orduz. Berari ABEEE (Aldi Baterako Enplegu Erregulazioko Espedientea) erdi bat egin zitzaion, baina datorren hilabetetik aurrera, bere ohiko lanaldi osoan jarraituko du, eta ez dugu uste koronabirusaren kontuak modu kaltegarrian eragingo digunik. Gainera, argindarra eta gasaren prezioak beherantz doaz, eta hori gauza positiboa da guretzat.

JOKATU ONLINE

Egindako Kirol Elkarteetako neurketaren ildotik, "Jokatu" izeneko webgunea sortu da, eta batez ere entrenatzaileentzat jarri da eskuragarri, beraien rola estrategikoa dela badakigulako gazteen hizkuntza ohiturak aldatzeko.

Online ikastaro hau Artez Euskara Zerbitzuak garatu du Eusko Jaurlaritzaren laguntzarekin eta honen helburu nagusia kirolean euskararen erabilera areagotzea da.

Jokatu ikastaroak 8 atal ditu: lehenengo bietan, hizkuntzak jendartean eta pertsonengan duen eragina jorratzen da; eta hurrengo sei ataletan, kirol esparruan euskara erabiltzeko sortzen diren trabak identifikatu eta gehiago erabiltzeko baliagarriak izan daitezkeen estrategiak eta jarrerak lantzen dira. Entrenatzailea zara Gernika-Lumoko kirol talderen batean? Eta ikastaroa egiteko interesa daukazu? Jar zaitez gurekin harremanetan!

jokatu.eus

BAI EUSKARARI ZIURTAGIRIA

Hamabigarren urtez, Bai Euskarari Ziurtagiriaren banaketa ekitaldia egin zen 2019ko urte amaieran, Gernika-Lumoko 24 entitate euskararekiko konpromisoa berretsiz.

Ziurtagiriaren banaketa ekitaldia Gernikako Astra eraikinean egin zen. Josu Goikoetxea aritu zen aurkezle lanetan eta Maddi Igeregi ere bertan izan zen Bai Euskarari Elkarteko ordezkariatzat. Gainera, gerturatutakoek Txitatoki Zirkuko Eskolaren ikuskizuna gozatzeko aukera izan zuten.

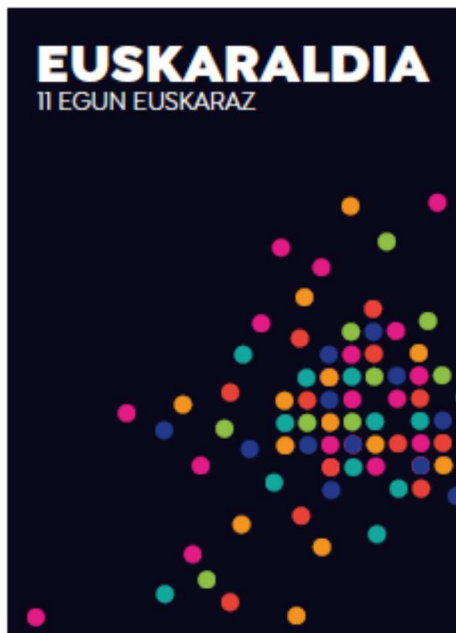
MERKATARI ETA OSTALARIENTZAKO ERROTULUAK

Azken asteotan koronabirusarekin lotuta, egunerokoak bihurtu zaizkigu zenbait esamolde, batez ere saltokietan eta ostalaritzako guneeetan erabiltzeko.

Hori dela eta, Bai Euskararik zenbait esamolde bildu eta kartel edo errotuluak sortu ditu, merkataritza eta ostalaritzako erabilgarriak izan daitezkeenak.

Errotuluak eskuragarri daude nahi dituenarentzat ondorengo helbidean, bai euskaraz, gaztelaniaz zein frantsesez:

baieuskarari.eus/eu/baliabideak/covid-19-errotuluak

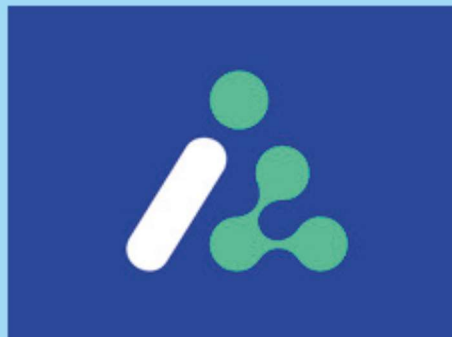
EUSKARALDIA 2020

2020an burutuko da Euskaraldiaren bigarren edizioa, eta, oraingoan, entitateei ere ariketan parte hartzeko gonbidapena egingo zaie, euren eremuetan hizkuntza ohiturak aldatzeko urratsak ematen has daitezzen, eta entitateko kideen parte-hartzea sustatu eta babestu dezaten.

Urte honetako ekimena azaroaren 20tik abenduaren 4ra bitartean izango da, baina dagoeneko entitateek izena eman dezakete irailaren 27ra arte, udalek ere izena emateko aukera izango dute ekainaren 27ra bitartean, eta norbanakoak irailean hasi ahalko dira erregistratzen.

Izena eman nahi duen edozein entitate harreman jar daiteke honako bide hauetatik:

✉ euskaraldiagnernikalumo@gmail.com
☎ 688674196

ITZULTZAILE NEURONALA

Itzultzaile neuronalak Eusko Jaurlaritzak aurkeztu berri duen itzultzaile automatikoa da. Euskara eta gaztelaniaren arteko itzulpen zuzen eta ulergarriak egiteko balio du, eta ekintza berritzaile honek euskararen itzulpenaren inguruan zeuden hainbat muga gainditzea lortu du.

Esaldi laburrak zein testuak modu zuzenean itzultzen ditu, bai gaztelaniatik euskarara zein euskaratik gaztelaniara. Itzulpen bakoitzean 4000 karaktere baino ezin dira idatzi baina hala ere, nahi adina itzulpen egin daitezke. Itzultzaile neuronalaren funtzionamendua giza garun baten antzekoa da, hori dela eta, zenbat eta itzulpen gehiago egin itzultzaileak orduan eta gehiago "ikasiko" du. Azken finean, zenbat eta gehiago erabili orduan eta hobeto joango da.

Itzultzaile neuronalak orain arte egon diren itzulpenetarako baliabideak baino askoz erraminta hobea da. Baina aipatu beharra dago arazoak sor ditzakeela, batez ere estiloaren aldetik. Hortaz, norbanakoaren zuzenketa eta gainbegiradak ezinbestekoak direla azpimarratu nahi da. Gailua bera ez da itzultzailetzat hartu behar, itzulpen lana errazteko metodo berri bat bezala baizik.

🌐 www.euskadi.eus/itzuli

HITZAR GUNE KOAK

merkatari eta ostalariak

@GREEN, Adela Garteiz, Alinhua, Aitor ileapaindegia, Alboka taberna, Aldatsa, Alkar Kirolak, Amutio, Ares Dastalekua, Argia Optika, Argibide, Arrien, Arronategi, Artetxe, Atxike, Auto Cramer, Bake Eder kafetegia, Baraiazarra Soinu Etxea, Bareño, Bazar Txikia, Bed, Bego eta Nerea, Bengo etxea, Berezi, Bidaguren Gozetegia, Bikaha, Bilbao Aseguruak, Boliña, Bonilla, Caserio Jatetxea, Charanga, Crespo, Decorev, Deikar, Dionisia, Dominguez Farmazia, Donibane, Duka, Dusi, Eguren Optika, Ekhiore Parafarmazia, Elejaga Farmazia, Errekamendi, Eskutik Urdalbai, Etxeko Makailoak, F2 zapata dendea, Fan's Boutique, Fermin Zapata dendea, Fruitak eta barazkiak Isabel, Garoa Interiorismo, Gaubeka, Gerni Garden, Gernika Informatika, Gernika Ortopedia, Gernika Zerraildegia, Gernika-Lumoko Batzokia, Gonzalez Dekorazioa, Gotzone, Gremios Gernika, Ibaurre, INT Torrealday, Inter Sport Extreme, Irazabal, Iruskietak bitxi-denda, Iturbe analak, Izaga ileapaindegia, Izaskun Egurrola ileapaindegia, Izaskun harategia, Jabier Harategia, Jasone ileapaindegia, Jesus Mari harategia, Jose de Castro Fotodenda, Josten, Juanita Mugartegi, Junira Cafe, Karan estetika zentroa, Kebi, Kikaren Munduan, Kipu, K.M.O, Kopl Laster, Kotoi, L. de Carlos Tabakoak, La Botica de la Abuela, Labakoa, Ladis Design, Lagun On, Legole Taberna, Lejarraga bitxi-denda, Lezama Taberna, Lololene Barazkiak, Loreder, Lourdes fruta dendea, Lumiere, Lurgorri degustazioa, Madariaga, Malte, Makuesgas instalazioak, Mari Karmen estetika-etxea, Mari Tere, Maria Luisa, Marian Orrategia, Marisol fruta dendea, Mikel, Nala, Nere Kabia, Nere Sustraiak, Obaba, Ojanguren Elekatresnak, Omaetxebarria Farmazia, Omago, Omago Dietetika, Onena burdindegia, Pepi Urdategia, Podium Garrikurak, Quokka, San Juan Ibarra, San Juan Loteria, Sandallo, Serigrafia Sestao, Sysbat Informatika, S.L (Euskaltel), Tandem, Teo autoeskola, Tistel, Todo desde 100, Trenbide, Trini Jurado estetika-zentroa, Twente, Txankan, Txiofi, Ugalde Ortopedia, Uleak, Umeak, Uranga, Urdalbai Artekaritza, Urdalbai Informatika, Eskola Baserrí Tresnak, Zallo Barri, Zarrandi, Zimela, Zubialde Okindegia, Zurich, Zuhazpe taberna, Urbarri instalazioak, Txiki txoko, Twente, Plazakoa, Tecní Ruedas Gernika, Norte, Olinak Garagardotegia, Oka Taberna, Orue Iturgintza, Ospa tabernile, Rugby Taberna, Sakone, Al Enel, Analak Taberna, Arane jatetxea, Auzune, Boliña Zaharra, Era ileapaindegia, Foruria taberna, Gerni Jan, Gernika Jatetxea, Ipar Tabernile, Katia Bokateria, Lagun Etxea, Mai Piu, Mononake

enpresak

Zklk, Abaunza Aholkularitza, Aita Villasante Udal Euskaltegia, Akelarre Ostetia, Algelek SL, Alkiber, Amunategui - Zalabarria Abokatuak, Apraiz, Arronategi Pinturak, Arroyo Banaketak, Arzanegi arkitektura, Arzanegi y Oar Abogados, Auka Bidalak, Bidekurtze Eraikuntzak, Big Sense Mama, Cor SL Gestoria, E.S Amunaga S.L, Egarriak, Sistemas Comerciales, Exclusivas Gernika SA, Gakoak, Generali Aseguruak, Gernika Inmobiliaria, Gernika Kirolak, Gondra Abaroa, Gorra Bulkanizatuak, Hiruluger, I. Izagirre SA, Intrausti SA, Irazabal Ardautegia, Jose Luis Kristaldegia, La Calxa, Label desing, Lanpyme, Leoncio Fernandez, Lezeaga, Lur Estudio Inmobiliario, Macias Inmobiliaria, Mallukiza Aroztegia, MRW, Oka Informatika zerbitzuak, Pbu Asesores, San Isidro Nekazal Kooperatiba, Sanjo Inox SL, Sendagai, Sorkunde Garcia Finka Administrazioa, Talleres Sanjo, Ttapi-Ttapa, Uniyoga, Urbarri, Urrutia Abokatuak, Urrutia Asesoria, Zaindu Fisioterapia Zentrua

elkartekak

Ades, Agiri Elkartea, Aixerratope txirrindularitza elkartea, Arkupe Pilota Taldea, Ehitari, Arrantzalet eta Tiratzaleen Elkartea, Emakumeen Futbol Taldea, Etsalak, Gernika Futbol Sala, Gernika Off Road, Gernika Racing Elkartea, Gernika Sporting Futbol Taldea, Gernikako Arku-Tiroketa Elkartea, Gernikako Rugby Taldea, Golzale, Jai Alai, Kosnoaga Igeriketa Elkartea, S.D. Gernika Club, Sociedad Ciclista Gernikesa, Urdalbako Rugby Eskola, Aluri, Andra Mari Korala, Arrano Kultur Elkartea, Bake Leku, Bakearen Arbola, Barutialde Antzerki Taldea, Busturialdean Euskaraz, Elai Alai Dantzari Taldea, Gaudeamus Korala, Gazteak Kultur Taldea, Gernikako Arte Eskola, Gernikako Bertsolari Eskola, Gernikazarra Historia Taldea, Hilargi Lore, leup Gazteen Elkartea, Kosnoaga Gazte Taldea, Makazaga Musika Elkartea, Musikeder, Ostargi Abesbatza, Satorgorri, Zantzoa Euskal Kultur Elkartea, Zine Klub, Alargunen Elkartea, Allende Salazar Ikastetxeko Guraso Elkartea, Asinsoc, AVIFES, Elizbarutiko Karitas, Emakide, Gernikako Emakume Elkartea, Gernika Gogoratuz, Gernika-Lumoko Merkatari Elkartuak, Gernikako Ekologi Lan Taldea, Gernikatik Mundura, Ideasur, Odolkideak, Tiris Gernika Sahararen Alde, Turdalbai, Urdalbikers Motorzaleen elkartea, Urdalbako Perretxikozaleak Elkartea, Hirugarren Adinekoen Elkartek, KESB

HARREMANETARAKO

eastorkia@arteiz.eus - 688 628 117 / euskerateknika@gernika-lumo.net - 946270205